

Független Magyarország

Egy szám
1300
korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 8. szám.
Telefon-szám: 164.

Felelős szerkesztő:
FODOR KÁROLY

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 90.000 K.
Vidékre negyedévre 100.000 K.

Egy szám
1300
korona.

Nem hívják össze még sem a nemzetgyűlést.

Budapestről jelentik: A földreform novella körüli bonyodalmak most már teljesen elsimultak s így a szociáldemokrata párt is elállt azon tervétől, hogy a nemzetgyűlést összehívják. Az ellenzék tovább is azon van, hogy összehívja a képviselőházat. A szociáldemokraták-

nak tudomásuk van erről a dolgról s a kormánynak a munkanélküliekkel való intézkedéseiről.

Vass József népjóléti miniszter még a hét folyamán elkészíti javaslatát a közmunkák megindításáról, amit a harminchármas szanáló bizottság elé terjeszt.

Ujabb fogolycsere Romániával.

Nagyváradról jelentik: A nagyvárad kir. ügyészség fogházába ma újabb politikai foglyokat szállítottak, akiket rövidesen ki fognak cserélni. A foglyok mind magyarok, a neveik a következők: *Bajtos György, Deme József, Piroška Lajos, Csikós Balázs, Kolonics Lajos, Zalai Sándor, Szabó Emil, Nagy Károly*. Ezeket az erdélyi igazságszolgáltatás mind 4—6 évre ítélte el.

A kisántant nem közeledik Magyarországhoz.

A tegnapi belgrádi jelentések szerint a kisántant közeledni akar Magyarországhoz. Ezt a jelentést megcáfolja a ma érkezett következő belgrádi távirat:

A Politika című ujság, amelynek a szerb külügyminiszterrel való összeköttetése ismeretes, tegnap azt közölte, hogy az a jelentés, amely *Gavrilovicznak*, a külügyminiszter segédjének a budapesti tárgyalásairól, nevezetesen *Daruváry* magyar külügyminiszterrel való tanácskozásairól szólt és főleg az

ezen tanácskozásokhoz fűzött következtetések, teljesen légből kapottak. *Gavrilovic*s járt Budapesten, de itt csak *Povics* jugoszláv követtel tanácskozott és pedig a megkötendő jugoszláv magyar kereskedelmi szerződésről. Beszélgetett ugyan *Daruváry* külügyminiszterrel is, akihez már a régi időből személyes barátság fűzi. Nem áll tehát az, hogy *Gavrilovic*s *Daruváry*val arról tárgyalt volna, hogy hogyan lehetne Magyarországot a kisántanthez közelebb hozni.

Világ valamennyi kormányának konferenciája

Berlin. Az angol kormány tudatta a Nemzetek Szövetségével azt a szándékát, hogy mielőbb összehívja a világ valamennyi kormányának konferenciáját, illetőleg elősegíti a konferencia összehívását.

Párisi olimpiász.

A küzdelmek tegnap tovább folytak Páris versenyhelyein. A vízilóban a második helyért való körmérkőzés során Belgium legyőzte Amerikát 3:2 arányban, Amerika Svédországot 3:2 arányban. — Páris. A „Liberté” című francia lap írja, hogy *Ducret*, aki a kardvívásban második lett, mérsékelt hangú óvást emelt a zsűrihez, amiben kijelenti, hogy az első hely őt illeti meg. — A 100 méteres gyorsúszásban *Weissmüller* olimpiai rekordot állított fel. — A teniszbajnokságot *Richards* (Amerika) nyerte a francia *Cocket* ellen.

Özv. Reich Bernátné

Egyszerű, fekete fakoporsót kísért ma délelőtt nagy néptömeg könnyes szemmel, megilletődött szívvel, igaz őszinte, meleg részvétellel. Abban a koporsóban egy sokat szenvedett, köztiszteltetben állott matróna pihent el végleg. Ebben az egyszerű, fekete fakoporsóban ért véget szívjárásáért általánosan megbecsült és szeretett uriaszony tengernyi szenvedése, gyásza, szomorúsága. *Özvegy Reich Bernátné*nak adta meg ma délelőtt tíz órakor végső tisztességét a város közönségének nagy-nagy része, a társadalomnak minden rétege.

Az elhunyt uriaszony életében változott az öröm és a szenvedés, a gyász, a szomorúság. Az örömet szerénységgel fogadta, a szenvedést, gyászt Istenbe vetett mély hittel megadással viseite. Gyászára vigaszt a szegények gyámolításában, a szenvedés facsarta könny letörésében, a nyomorgók segítésében kereste és találta.

Megadatott az elhunytak, hogy fiatal gyermekét, alig 29 éves fiát a nép szeretete vállaira emelte,

egy város közönségének bizalma vezéri polcra emelte, hogy fiát, *Rajk Aladárt* a nép a hatalom képviselőjével szemben az országgyűlésbe küldötte, hogy fiáról, a kiváló képzettségű közéletű emberről, a puritán emberről legádázabb ellenfelei is a tisztelet és megbecsülés hangján emlékeztek meg és ellenfelei is haló porában is a jellemzilárdság mintaképeül állították be.

Az örömet aztán követték a gyásznak véget érni nem akaró sötét, fekete napjai. Három fiát, egy menyét életük delén ragadta el a kérélnhetetlen halál. A kegyetlen sors egyik súlyos csapást a másik után mérte az anyára. Ettől fogva csak egyben lelte örömet, ha jót tehetett, ha szegényt gyámolíthatott.

Most megszüntek szenvedései. Elköltözött korán elhalt fia mellé az örök létbe — pihenni.

Nincsen fürdési tilalom.

A városban tegnap rosszindulatú emberek azt a hazug hírt terjesztették, hogy a Sugovica vizében beültették a fürdést.

Érdeklődtünk a tisztí főorvosi hivatalnál az ügy állásáról, ahol azt a felvilágosítást adták, hogy a híresztelésből egy szó sem igaz, a fürdés betiltásáról szó sincsen. Egyáltalán erről hivatalos helyen nem is tárgyaltak most.

Amennyiben a Sugovica további apadása szükségessé tenné a betiltást, úgy — véleményünk szerint — a Strand és az ingyeneszoda ebbe a tilalmi körzetbe nem eshetnék bele, mert ezek közvetlen a bevágásnál vannak és állandóan friss Duna vizet kapnak.

MEGNYILT!! Az ország egyik legnagyobb fatermelő vállalatának:

Kronberger-féle Faipar R. T.-nak Bajai fiókja Budapesti-ut (Hengermalom és szentistváni hid között.)

Épületfa, asztalosáruban és az összes építkezési anyagokban nagy raktár. I. rendi teljesen száraz bükk hasáb tűzifa raktár-ról vagy direkt szállítható. Legolcsóbb árak! Kedvező fizetési feltételek! Egy öt ö'es épület felülszerkezetét ganggal és cseréppel 4 millió korona árban szállítjuk. — Waggon rendelmeny helyt berakva.

Ember.

Néhány nap múlva tíz esztendő fordulóponthoz értünk. Tíz esztendeje lesz annak a napnak, amikor százezrek és milliók öldöklő csatája megkezdődött. Tíz év után megrabolva, kifosztottan nézünk vissza a szomorú multra és felmerült bennünk a kérdés: vajjon tanultunk-e a hosszú évtized alatt. Szomorúan valljuk meg, hogy nem. Mi csak átéltek, mi csak átvenekedtünk, mi csak átzenvedtünk a népek tusáját. A négy és feléves véreső után nem a béke jött közénk, a felkorbácsolott emberi szenvedély trónokat döntött, országokat söpört el, nemzeteket vert bilincsbe és fardalmakat gyújtott lángra. Mindenki többet akart, mint amennyi megillette volna, az emberélet ára nem drágult.

Szomorú évtized után, új évtized küszöbén térj magadhoz ember. Parolgyon már el fejedből a vér nyomasztó mómora, józanodj ki, eszmélj. Lásd be Ember, hogy elég volt a gyűlölködésből, elég volt a pártviszályból, öltsd magadra ismét emberi méltóságod palástját, légy újra ember, legyen újra munkakedved. Szeressük egymást újra, úgy, mint régen, a napsütéses béke-évek idején, ne legyen válaszfal, sem barrikád a fajok, felekezetek, ember és ember között, legyen újra munka, alkotó produktív munka után reális dus aratás. Ne feledkezzünk meg arról, hogy a trianoni mütéten négy végtagját amputálták le Nagymagyarországnak és Csonkamagyarország magára hagyva nem élhet tovább. Térjen vissza mindenki régi foglalkozásához, a tanító tanítson haza- és emberszeretetre, ne hintse a gyűlölködés magvát, a paraszt fordítson hátát a politikának és hasítsa fel a föld testét, hogy dus aratással építhessen a romok felett. Nyissa ki minden ember szívét a Humanizmus szent igéi előtt, legyünk újra emberek. Az új évtized kopogtat a kapun. Emberek munkára fel!

— **A BSE** pénteken meg nem tartott gyűlését ma, hétfőn este fél 9 órakor tartja meg a Nemzeti Szálloda külön termében.

A tegnapi vásár.

Csoda esett meg. A vasárnap és a vásár eső nélkül mult el. A rekkenő hőségben szinte zsúfolva álltak a teletömött sátrak, vevő azonban nem sok akadt. Akadt itt-ott egy-egy ember, aki felesleges pénzét csecsebecsékre adta, meg néhány falusi ember is, akiknek öröm a vásár és virtus a vásárlás, de igazi rendes forgalom alig volt.

A falu se keresi annyira már a vásárokat, a sátras embereket kiszorítják lassan-lassan a nagy, kirakatos üzlet-üzemek. Mint eddig is szokásomban volt, elmentem megnézni a bajai vásárt keresztül-kasul.

A diagnózist már megállapítottam, hogy nem volt a legrendesebb vérkeringésű ez a vásár, de ugye, akik nem voltak a vásárban, mégis kíváncsiak, mi volt ott... A járásbírósa előtt a cserepesek és edényesek helyezkedtek el. Ezek a százezrek világában éltek, ami arra készítette, hogy tovább menjek. Keressem a mutatványos bódét, de nem találtam, helyette két zörgő ringispil bögte „fülbemászó” melódiát, amit szintén két hajóhinta hullámszája fejezett be.

A csikorgó zajból a játékosokhoz tértem át. Nincsen már, meghalt a hétkrajcáros kedves játék. Egy kis labda tízezer és így feljebb. Egy főzőkanál 3-5 ezer korona. Még legjobban a simi-papirlabda fogy.

A vásznasok sátrait nagyon kevesen keresik. A szegény polgár embereknek élelemre kell a pénz, a falu pedig már nem keresi a sátrakat.

Kigördültek már ilyen kicsinyes dolgokból. Az árak a közepes árnívón mozogtak; reggel magasabbak voltak, délre enyhültek, délután határozott lánghulás volt. A lerándult pestiek igyekeztek az áruikon tudni s így valóságos tőzsdei helyzet keletkezett.

Nem tudom, úgy nem szerettem látni ezeket az izzadó erőlködő árusokat, amint hiába kínálgattak s a vevő csendes vigyorgással ment tovább...

Nem szerettem látni és mégis láttam.

Talán ősszel jobblesz minden. Hiszen: „jön a szánálás.”

Az öreg koldus tolvajbandája.

— **Törvénszéki tárgyalás.** —

Érdekes esetet tárgyalt tegnap a bajai törvénszék. Egy öreg koldus áll a bűneset középpontjában aki furfangosságával, előrelátó intézkedésével a betörések egész sorozatát követte el másik három társával.

Tavaly nyáron még megszkott helyén állt Hercegszántón az öreg koldus, kéregetett s így tengette életét. Még az év ez időszakában társul szegődött mellé egy *Bisztricki János* nevű ember, egy szebb élet lehetőségét tárta fel az öreg előtt azzal, hogy „nem kell neked itt állnod reggeltől estig a semmiért, lehetsz te gazdag is és élhetsz úgy, mint egy ur, nem kell koldulni, hanem majd lecsapolunk egy keveset valamelyik gazdag ember vagyónából.” Az öreg koldus ráállt a tervre s meg is szervezték

a betörő társaságot, amely négy egyénből állott: az öreg koldusból, Bisztrickiből és másik két cimborából. A társaság már előre vette fel előjegyzéseit, hogy bizonyos időpontokban melyik helyen fognak betörni s így a közös tanács határozata szerint első áldozatul tavaly szeptemberben *Róth Ignác* dávodai kereskedőt szemelték ki. Az öreg 76 éves ember a legnagyobb körültekintéssel végezte ezt az ügyet.

Éjjel jött össze az öreg koldus bandája Róth Ignác háza előtt. Bisztricki a másik vállán fekapaszkodva átugrott a magas falon, kinyitotta a kaput, beengedte másik két társát. Az öreg kint maradt vigyázni. A betörők kiásták a falat s a boltban levő árut cukrot s finomabb szöveteket elrabolták. A munkájuk befejezése után arra jött a csendőrzárőr de nem vették észre a meglapuló embereket. Az osztózkodás a falu határában történt.

A másik betörést Hercegszántón követték el, ahol *Kovács Antal* házfalát ásták ki és ruhát, fehérneműt, ágyneműt raboltak

el. A rablásnál azonban a tolvajok vésője, egy kabát és sapka maradt a helyszínen, amiből megállapították, hogy az öreg koldus tulajdonai.

A nyomozás során valamennyi tettes kézrekerült.

Pénteken tartották meg a törvénszéki tárgyalást. A törvénszék Bisztrickit két és fél évi, az öreg koldust hat havi, a harmadik tettest hat havi fogházra ítélték. A negyedik tettes fölött nem ítékezhetett a bíróság, mert az közben megőrült s az elmeegógyintézetbe szállították.

ANAPÉSEMENYEI

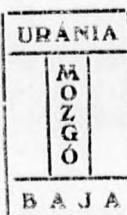
A vásári tolvajok.

A tegnap lezajlott országos vásáron aránylag kevés lopás és zsebmetzés történt. Ez az aránylag kevés lopás nem a véletlennek köszönhető, hanem a rendőrség preventív intézkedésének, amelyet még a békeidőből vett át az államrendőrség. A rendőrség ugyanis a vásárt megelőző napokon razzia-tart a vasúti állomásokon, a hajóállomásokon és az ismert, professzionátus tolvajok és zsebmetzők egyenesen beleszaladnak a rendőrség karjaiba.

A vásári tolvajok és zsebmetzők egyrésze azonban ismeri már a rendőrség ezen jó szokását és igyekezik meglozni a rendőrség előtt. Leszállnak egy megálló helynél, a szállásvárosi állomásnál, a szőlőknél és gyalogosan jönnek be a városba. Hiába. Sorsukat nem kerülhetik el, mert a rendőrség a kurtakoreszmákban és egyéb buvóhelyeken is tart razzia-t. Ezeket a notórius tolvajokat aztán vendégszerető fiúkkébe dugja a rendőrség és a vásár után újra szélnek ereszti.

A vásári tolvajok egy nagy kontingensét elvette Bajától — Trianon. Nevezetesen a legtöbb notórius, professzionátus vásári cigánytolvaj Órszállásról, Topolyáról, Bácsérről került ki. Ezek a községek most szerb megszállás alatt vannak és így az ottani tolvajok önkéntelenül kerültek Baját. Azonban így is jut még elég számmal egy-egy vásárra vásári tolvaj.

— **Rendületileg állapítják meg a maximális kamatot.** Az uzoráról a káros hiteltüyletekről szóló törvény szerint az évi 8 százalékat meghaladó kamat követelése megállá-

1924. július hó 23-án és 24-én este fél 9 órakor.

Dumas világhírű regénye.
Gróf Monte Christo

Filmregény 2 részben.
I. rész szerdán, II. csütörtökön.

Elegans és olcsó! **Csoda szép teniszcipők,** Tartós és szép!

duplatalpu szandálok és fehér fasarku cipők érkeztek, egyes pár cipők mélyen áron alul, minden szám és formában. — Győződjön meg. — Árbán és minőségben szenzáció!
STELLNER ZSIGMOND cipőüzlete Baja, Vörösmarty ucca 1. szám. (Grauug ház.)

Rókus ucca 43 szám

nagy letéltelt Feltételek... A házba... Cim Tó... bérlo Rókus

Éjjeli... július 21... GYAR... MIL

Alkalm... keres... VÁLLALAT... NÉL... OLY TEN... KI A... E L V... J A.

Szent An... 47. szám... ház... JÓZSEF... B. J.

Forgal... helyen... vég... lakás... berend... együtt... az... adó... Cim... óban.

Em... cempok

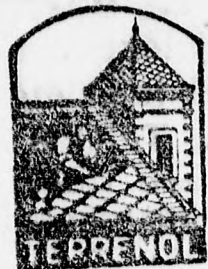
cempok... Márt... Dró... Csöm... Diszn... Műk... Mih... Bet... Mész... Gr... Spl...

— Rendületileg állapítják meg a maximális kamatot.

Tar... kat... m... Ho... épü... Ma...

Építőmesterek és építetők figyelmébe!

Szabadalmazott **Terrenol-pala** a világ legjobb tetőfedőanyaga
 fagyálló, tűzálló, vízátthatlan allandó raktár és egyedárusítóhelyes
 Első Bajai Malomépítő és Mezőgazdasági Gépgyár
 Baja, Kölcsey ucca 2 szám alatt. (Budapesti-ut sarok.) Telefon 118.

Asztalosok, ácsok, építőmesterek és építetők!

Bácska legnagyobb és legolcsóbb fakereskedése
ANTALFFY-BACHRACH BANK

fatelepe

Baja, régi Tárhás telep, Tóth Kálmán ucca, ahol allandoan 5-600 házra való

épületfa

(fűrészelt, faragott és tutajfa 4-18 m. hosszú) puha- és keményfa deszka, széldecska léc, stafli, tegla és cserép van raktáron

Saját iparvágány

A megvásárolt anyagot a vevő azonnal magával viheti vagy a telepen azonnal waggónba rakhatja.

Városi iroda: Vörösmarthy u 12

Városi telefon: 9. Fatelepe telefonja: 182.

Vidiekiek utiköltségeit nem térítjük meg de nem is számítjuk be az árba

Tégla olcsó áron kapható,

Pollák József

fakereskedésében

Budapesti-ut 4. sz.

Felveszünk szedőtanulót heti 620 0 korona fizetéssel. Corvin-nyomda.

UJSÁGKÉZBESÍTŐ

rendes fizetéssel allandó alkalmazást káp a Corvin-nyomdában

Zsákkölcsönzés.

Tudomására juttatom a gazdálkodó közönségnek, hogy zsák- és kötélru üzletemet zsákkölcsönzéssel bővítettem ki.

Zsákok mindenkor és minden mennyiségben kaphatók.

Mannheim Sándor

Vörösmarthy ucca 12. Hangyával ezemben.

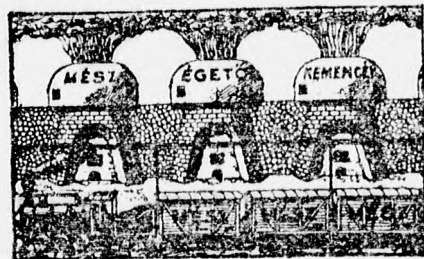
Fischer Simon Baja,

fényképészeti és sport cikkek, varrógép és kerékpárok

allandó nagy raktára.

eredeti Singer varrógépek kerületi képviselője

Telefonszám: 121.

Telefonszám: 121.

Saját termelésű favalegetett darabos

MÉSZ

Portland CEMENT

retorta BÜKKFASZÉN és kátrány fedőlemezzel

allandoan kapható:

Spitzer Illés

BAJA,

Budapesti-ut 9. Vásártér.

Minden mennyiségűt házhoz szállítunk

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA

Eternit

PALA

ETERNIT-MŰVEK HATSCHKEK LAJOS KÖZPONTI IRDA: BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGES-ÚJFALU

Valódi Hatschek-féle ETERNIT-PALA árusításával csakis Goldschmidt Lajos fakereskedése (Sugovica part) egyedárusító van megbizva Baja és környéke részére. — Minden darab Eternit domborbetűkkel van ellátva.

Ugyanitt kapható legjobb minőségű tégla és cserép vaggontételekben avagy kicsinyben gyári áron azonnal szállítható.